

Na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine” broj 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispravak i 123/17), članka 24. Statuta Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije” broj 17/09, 31/09, 4/13, 6/13 - pročišćeni tekst, 5/18, 14/18 i 18/18 - pročišćeni tekst), članka 64. Poslovnika Županijske skupštine Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije” broj 26/09, 5/13, 6/13 - pročišćeni tekst, 28/17, 5/18, 14/18 i 18/18 - pročišćeni tekst), članka 3. Odluke o osnivanju Antikorupcijskog povjerenstva Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 12/14) i odredaba Programa suzbijanja korupcije u Zagrebačkoj županiji za 2019. i 2020. godinu („Glasnik Zagrebačke županije” broj 41/18), a na prijedlog Antikorupcijskog povjerenstva Zagrebačke županije, Županijska skupština Zagrebačke županije na 16. sjednici održanoj 11. prosinca 2019. donosi

ANTIKORUPCIJSKI PROGRAM za ustanove kojima je osnivač Zagrebačka županija za 2020. godinu

I. UVOD

Korupcija predstavlja društveno neprihvatljivu pojavu koja izravno ugrožava ljudska prava, razara moralne vrijednosti te ugrožava stabilnost i gospodarski napredak države. Osim nužnog suzbijanja i sankcioniranja njenih pojava, učinkovita borba protiv korupcije pretpostavlja usmjeravanje raspoloživih sredstava na prevenciju pojavljivanja koruptivnog ponašanja.

Korupcijom možemo smatrati svaku zlouporaba javnih ovlasti radi radi osobne ili skupne koristi, bilo da se radi o javnom ili privatnom sektoru. U užem smislu, korupcija se može definirati kao svaki čin kojim se, suprotno javnom interesu, nedvojbeno krše moralne vrijednosti i pravne norme te ugrožavaju temelji vladavine prava. Među najvažnijim je posljedicama korupcije gubitak povjerenja u javnu vlast i njene institucije te neravnopravnost i nejednakost građana u svakodnevnom životu.

Korumpiranom osobom smatra se svaka službena ili odgovorna osoba koja zbog osobne koristi ili koristi skupine kojoj pripada, zanemari opći interes koji je dužna štiti obzirom na zakone, položaj i ovlasti koje su joj povjerene. Korumpiranim se smatra i građanin koji nudi ili pristaje na davanje zatraženog mita kako bi korumpirana osoba činjenjem, nečinjenjem ili propuštanjem činjenja pomogla u ostvarivanju koristi za pojedine osobe ili skupine.

Korupcija se pojavljuje u gotovo svim područjima života i djelovanja, prisutna je u javnim institucijama, privatnom sektoru, politici, medijima i gospodarstvu.

Odlučna u nastojanjima da iskorijeni korupciju iz društva, Zagrebačka županija (u daljnjem tekstu: Županija), odnosno Županijska skupština Zagrebačke županije donijela je Program suzbijanja korupcije u Zagrebačkoj županiji za 2019. i 2020. godinu („Glasnik Zagrebačke županije” broj 41/18 - u daljnjem tekstu: Program suzbijanja korupcije).

U Programu suzbijanja korupcije sadržane su aktivnosti s ciljem jačanja integriteta, odgovornosti i transparentnosti rada tijela Zagrebačke županije, afirmacije nulte stope tolerancije na korupciju, edukacije u svrhu prepoznavanja pojava oblika korupcije, podizanja javne svijesti o štetnosti korupcije, senzibiliziranja javnosti za problem korupcije, vraćanja povjerenja građana u institucije lokalne vlasti povećanjem transparentnosti i odgovornosti u

radu i prema javnosti, sankcioniranja korumpiranih osoba, nesmetanog razvoja gospodarstva i poduzetništva, stvaranja preduvjeta za sprječavanje korupcije, suradnje s nadležnim tijelima i ustanovama, organizacijama civilnog društva i medijima te aktiviranja građana u suzbijanju korupcije.

Županijska skupština je u Programu suzbijanja korupcije prepoznala važnost provedbe mjera ostvarenja ciljeva antikorupcijske politike i na razini ustanova kojima je Županija osnivač i to kroz „Antikorupcijski program za ustanove kojima je Zagrebačka županija osnivač za 2020. godinu“ (u daljnjem tekstu: Program).

Ustanovama, u smislu ovog Programa, smatraju se ustanove kojima je Županija osnivač, odnosno nad kojima ima osnivačka prava u smislu posebnih propisa (u daljnjem tekstu: ustanove).

Primjena glavnih elemenata borbe protiv korupcije u ustanovama znači sljedeće:

- obvezu poštivanja pravne procedure, načela i ograničenja što razumijeva poštivanje i provedbu važećeg zakonodavstva u Republici Hrvatskoj, odnosno načelo vladavine prava;
- obvezu usuglašavanja poslovne politike s najboljom praksom potrebnom za učinkovito suzbijanje korupcije u ustanovama kojima je Županija osnivač, odnosno načelo dobre prakse;
- preuzimanje pune odgovornosti od strane rukovodeće strukture u kreiranju poslovne politike i njezine učinkovite provedbe, odnosno načelo odgovornosti;
- obvezu donošenja i provedbe mjera sustavnog otklanjanja uzroka korupcije, uključujući i otklanjanje svih nedostataka koji joj pogoduju, odnosno načelo prevencije;
- postizanje stalnog napretka u kreiranju i provedbi mjera za sprječavanje korupcije, odnosno načelo učinkovitosti;
- obvezu zajedničkog djelovanja u provođenju antikorupcijske politike, odnosno načelo suradnje;
- obvezu osiguranja transparentnosti u donošenju odluka i omogućavanje pristupa informacijama u skladu sa važećim odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama, odnosno načelo transparentnosti;
- obvezu unaprjeđenja suradnje s civilnim društvom, odnosno načelo suradnje s civilnim društvom;
- dosljedno i redovito nadziranje provedbe poslovnih aktivnosti, procjenu rizika korupcije i poduzimanje odgovarajućih mjera, odnosno načelo „samoprocjene“.

Ovim Programom preporuča se nadležnim tijelima ustanova da, rukovodeći se glavnim elementima borbe protiv korupcije, intenzivnije razvijaju odgovarajuće upravljačke prakse. Nadalje, da kroz aktivnu suradnju i partnerstvo svih nositelja antikorupcijskih mjera aktivno djeluju na ostvarenju prioritetnih ciljeva antikorupcijske politike Županije, posebno u dijelu usmjerenom na ostvarenje sljedećih ciljeva:

Cilj 1. - Jačanje integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu

Cilj 2. - Stvaranje preduvjeta za sprječavanje korupcije na svim razinama

Cilj 3. - Afirmacija pristupa „nulte tolerancije“ na korupciju.

Radi ostvarenja ciljeva ovog Programa, glavno težište Programa stavljeno je na pet tematskih područja:

1. poboljšanje usluga javnog sektora s naglaskom na jačanje odgovornosti za uspješno ostvarenje zadaća i promicanje izgradnje integriteta i transparentnosti;
2. obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način;

3. usklađivanje poslovanja sa zakonima, propisima, poslovnim politikama, planovima i postupcima;
4. zaštita imovine i drugih resursa od gubitka uzrokovanih lošim upravljanjem, neopravdanim trošenjem i korištenjem te od nepravilnosti i prijevara;
5. pravodobno financijsko izvješćivanje i praćenje rezultata poslovanja.

I. MJERE SUSTAVNOG OTKLANJANJA UZROKA KORUPCIJE

Ovim Programom utvrđuju se mjere za pet tematskih područja iz Uvoda ovog Programa. Model prevencije korupcije predstavlja dugoročno rješenje. Definirane mjere podložne su stalnom vrednovanju i preispitivanju i mijenjat će se u slučaju bitnih promjena na području unutarnjeg razvoja ili na pojedinim posebnim funkcionalnim područjima suzbijanja korupcije.

Cilj 1. Jačanje integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu

Dužnost je svih razina ustanova djelovati na dostupan, vidljiv, predvidiv i razumljiv način. Rukovodstvo mora biti odgovorno prema korisnicima usluga, osnivaču, upravnom vijeću, poslovnim partnerima, državi i drugim suradnicima te mora pružiti razumna i prihvatljiva rješenja za svoje postupke i odluke.

Mjere:

- pravodobno i istinito obavještavati javnost o obavljanju djelatnosti ili dijela djelatnosti za koju je ustanova osnovana na način određen statutom ustanove, sukladno zakonu i aktu o osnivanju;
- do kraja poslovne godine na svojoj internetskoj stranici objaviti kalendar važnih događaja koji se očekuju u narednoj godini (npr. predviđeni datum objave financijskih rezultata i sl.);
- objavljivati financijska izvješća na svojim internetskim stranicama;
- uvesti obvezu potpisivanja izjave o povjerljivosti i nepristranosti za zaposlenike zaposlene na radnim mjestima koja su, analizom i procjenom rizika, ocijenjena visokim stupnjem rizika u pogledu mogućnosti pojave korupcije (za zaposlenike koji sudjeluju u postupcima javne nabave i slično);
- građane, pravne osobe i druge korisnike pravodobno i na pogodan način obavještavati o uvjetima i načinu pružanja usluga i obavljanju poslova iz djelatnosti za koju je ustanova osnovana;
- bez odlaganja ili iznimno u primjerenom roku dati svakom građaninu, pravnoj osobi i drugom korisniku, na njihov zahtjev, obavještenje o uvjetima i načinu pružanja usluga i obavljanju poslova iz djelatnosti za koju je ustanova osnovana, dati potrebne podatke i upute;
- objavljivati informacije vezano uz postupak javne nabave sukladno važećim propisima;
- sukladno mogućnostima, zapošljavati nove radnike putem javnog natječaja ili oglasa.

Rok: trajno izvršavanje.

Cilj 2. Stvaranje preduvjeta za sprječavanje korupcije na svim razinama

Uspostava antikorupcijskih institucionalnih struktura u ustanovama u kojima ih nema ili njihovo jačanje tamo gdje već postoje, potrebno je kako bi svaki zaposlenik svojim ponašanjem mogao doprinijeti otklanjanju svakog oblika korupcije te spriječiti počinjenja kaznenih i prekršajnih djela.

Mjere:

- objava općih akata ustanove na mrežnim (internetskim) stranicama ustanove;
- objava imena i prezimena članova upravnog vijeća ustanove;
- imenovanje osobe za informiranje, odnosno osobe mjerodavne za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama, obavljanje poslova rješavanja pojedinačnih zahtjeva i redovitog objavljivanja informacija;
- imenovanje povjerenika za etiku, kao osobu zaduženu za primanje pritužbi zaposlenika, građana i drugih osoba u vezi s neetičnim i koruptivnim ponašanjem zaposlenika te za promoviranje etičkog postupanja u međusobnim odnosima zaposlenika;
- uspostavljanje i/ili jačanje sustava financijskog upravljanja i kontrole sukladno važećim propisima;
- jačanje unutarnje revizije sukladno važećim propisima;
- objava adresa e-pošte i kontakata imenovanih osoba na službenim internetskim stranicama;
- uspostavljanje mjera tehničke zaštite kroz politiku sigurnosti radi osiguranja prava na privatnost ispitanika u postupcima prikupljanja, obrade i korištenja osobnih podataka u procesima poslovanja (priprema izjave o davanju suglasnosti za obradu osobnih podataka i slično);
- imenovanje osobe zadužene za nepravilnosti i formiranje sustava prijavljivanja nepravilnosti uspostavljanjem mehanizma putem kojeg nepravilnosti, prijevara ili sumnja u korupciju može biti prijavljena u skladu sa Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti („Narodne novine“ broj 17/19).

Rok: trajno izvršavanje.

Cilj 3. Afirmacija pristupa „nulte tolerancije“ na korupciju

Neophodno je podizanje etičke svijesti upravljačkih struktura, ali i svih zaposlenika, kao i svijesti o kažnjivosti koruptivnog ponašanja jer je pojedinac izgrađenog integriteta ključ borbe protiv korupcije.

Mjera:

- donijeti planove edukacija za zaposlenike iz područja etike, informiranja i zaštite oštećenika i osoba koje u dobroj vjeri prijavljuju korupciju.

Rok: trajno izvršavanje.

II. AKCIJSKI PLAN

Županija preporuča nadležnim tijelima ustanova da pripreme akcijske planove sukladno izloženim mjerama ovoga Programa na način da isti sadržavaju određenja o:

- nositeljima provedbe pojedinih mjera,
- sredstvima potrebnim za provedbu određenih mjera,
- rokovima izvršenja pojedinih mjera i
- pokazateljima provedbe određenih mjera.

Akcijski plan omogućit će sustavni nadzor provedbe Programa i predstavlja kontrolni mehanizam pomoću kojeg će se pratiti da li je određena mjera provedena u potpunosti ili ju je potrebno redefinirati u skladu s novim potrebama.

Upravna vijeća ustanova će donijeti akcijske planove sukladno izloženim mjerama iz ovog Programa i dostaviti ih Županijskoj skupštini Zagrebačke županije.

III. NADLEŽNOST PROVEDBE

Ravnatelj ustanova dužni su provoditi mjere iz ovog Programa, dok su upravna vijeća ovlaštena za praćenje provedbe mjera i ciljeva iz ovog Programa.

IV. IZVJEŠĆIVANJE

Ustanove su dužne dostaviti Županijskoj skupštini Zagrebačke županije usvojene akcijske planove s izvješćem o izvršenju mjera iz akcijskog plana u tekućoj godini za prethodnu godinu.

V. ZAVRŠNA ODREDBA

Program stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Glasniku Zagrebačke županije“, a objavit će se i na službenoj mrežnoj (internetskoj) stranici Županije.

KLASA: 021-04/19-01/08
URBROJ: 238/1-01-19-62
Zagreb, 11. prosinca 2019.

